

DOBROGEA JUNĂ

POLITICĂ, ECONOMICĂ, LITERARĂ — INDEPENDENTĂ, ZILNICĂ

Director: CONST. N. BARRY

DOBROGEA DOBROGENILOR

ABONAMENTE
Pe un an Lei 120
jumătate an „ 70
REDAȚIUN ȘI ADMINISTRATIJA
Str. D. A. Sturza 7.
CONSTANTA
Anunțurile se plătesc după tariful
Măsurătorilor cu se însoțesc.
Telefon 91/2

Casă de gaj sau de politică?

Am susținut întotdeauna și cu inimă curată, instituția Casei de gaj, precum și operațiunile ei cu privire la avantajele ce aducea agriculturii mici și mari din Dobrogea prin scutirea de taxe la exportul grânelor.

În adevăr, ce acțiune putea fi mai frumoasă, de cât venirea în ajutorul agricultorilor dobrogeni, săcătuiți de război și de ocupațiunea dușmană?

Prin mijlocul Casei de gaj, s'a dat alături oamenilor muncitori, mijloacele de trai și de refacere, pe care mulți o înduiesc. Datorită vânzării peste graniță a orzului produs în Dobrogea, și fără a se lua taxa de export, putem vedea azi înărămintea dobrogenă oare cum la adăpostul grâuților zilei de mâine, având puțința să-și refacă inventarul agricol, animale și u-nelte, pentru a însămănța din nou cu belșug țărilelor brăzdate de arături.

Era prea frumoasă această acțiune pentru a nu o lăuda.

Dar iată că și aci, într-o vierme, care roade, roade și distruge, răstoarnă idealul, înfrunzind în locu-i isplăta cîștigului ilicit și ceea ce e și mai scărboș, aducând la lumină arivismul polițic.

Dacă Țara întreagă, a renunțat la cîștigul frumos ce ar fi produs taxele pentru exportul orzului și al porumbului cu prisosință gășii în Dobrogea, apoi nu se cuvine unui partid, fie el chiar cel liberal, să speculeze sacrificiul tuturor pentru a-și frage cenușa pe turfă.

Nu se cuvine ca omul pus în fruntea Casei de gaj, să lucreze pentru formarea popularității liberale și să se ridice pe spinarea fructivă a țărânului Dobrogean.

Nu de la liberali vine Casa de gaj. Nu cu minciuni trebuie să se facă politică. Ne facem și de astăzi dată întreaga datorie, dăd în vileag manopera liberalilor cari profită de faptul că anul dintre ai lor, este președintele Casei de gaj și speculează situația.

Acțiunea d-lui Mecu, este vinovată, fiind-că aceea ce s'a clădit cu atîta trudă și cu atîl de frumos rezultat, poate să se ruineze într-o clipă, din vina d-sale.

Nu este permisă sfidarea întregii țări pentru scopuri meschine de partid. Dar de mirare nu este, căci de la liberali totul se poate vedea și înconștiențelor merge până acolo încât în parlamentul din care pleacă ostentativ și cu alai unul dintre Brătieni, cauză azi și între altul dintre Brătieni.

Nu dorul de țară îi mănuș, ci politica de partid. Nînc sincer la oamenii aceștia, nimic sfînt; și banul și mutca altora o trag tot spre profitul lor. Un singur gând îi mănuș: **puterea** prin ori ce mijloace.

Promisiunea d-lui Mecu că va face numai și numai operă națională, s'a spulberat prea ușor în fața spectrului polițic — și aceasta nu o vom îngădui.

Pe nru d-lui prefect de poliție

Eri s'au prezentat la redacție mai mulți cetățeni din cartierul Cuza-Vodă cari scandalizau de cele ce se petrec în localurile publice, așezate în casele de toleranță ne roagă să aibă grijă de ele și să ia măsuri pentru lămurirea celor în drept pentru lămurirea de măsuri contra acestor localuri, devenite adevărate cuiburi de oșaci, cari turmentați de băutura provoacă scandaluri ce îngrozesc pe localari. Așa de exemplu, eri acești oșaci a-provocat un enorm scandal în cărciuma din colțul străzii Apolonia, aruncând cu cuțiele și sticle de sifoane după trecători, lovind pe mulți copii. Localarii îngroziiți de cele ce se petreceau, își părăsesc casele pentru a găsi un polițic care să pună ordine și oare nu se vede niciari.

Ne facem o datorie a strage atenția d-lui prefect al poliției și credem că d-sa va și să pună la locul lor pe acești oșaci cum și pe patronii localurilor.

Tratatul greco-albanez

Buc. 10. — O telegramă sosită ieri din Corinți anunță că față de măsurile luate de greci la granița Epirului, albanezii au început oarecari tratative cu aceștia, continuând în același timp mobilizarea forțelor lor.

Congresul socialist amănat

Buc. 10. — Eri, urmând să aibă loc în capitală congresul partidului socialist, în care delegații muncitorilor din întreaga țară urmau să se pronunțe pentru, sau contra afilierii la internaționala III-a.

Congresul a fost amănat din două motive, pentru o dată ulterioară.

Primul motiv este că guvernul nu autorizase acest congres și al doilea din cauza unui grav conflict ivit între grupul centrist și cel comunist — conflict care urma să fie adus la cunoștința congresiștilor printr'un manifest special.

PAGINI DE ISTORIE

„TRADATORII“

Astăzi, când Avarescanii locali, alături de „cumeții“ liberali, combat candidatura d-lui Alex. Marghiloman pe tema trădării țării, socotim oportun să reproducem după chiar „îndreptarea“ din 17 Noembrie 1918, următoarele rânduri:

Sub titlul de mai sus, Organul guvernamental, după ce amintea de sentimentele pacifice care puseseră stăpînire la Iași pe d. Brătianu — scria ceea ce reproducem textual:

„Atunci, în momentul cînd d. Al. Marghiloman își asuma responsabilitatea puterii, d. Brătianu își aduna tovarășii în casele d-lui Mărzescu, și într'unul din acele expozeuri cari îi sunt scumpe, face portretul șefului partidului conservator-progresist Impunător, convingător, cald, pasionat, d. Brătianu spunea partizanilor săi, că d. Marghiloman se sacrificase printr'un să se lătime la o operă tragică, dar patriotică. Va avea, spunea el, toate aparențele unui trădător.“

Va fi calomniat, ofensat, baljocorit, trebuie să se știe însă, că acest om a salvat Coroana și Moldova, și că acest lucru e o nevoie care primează orice altă considerație. Și d. Brătianu adaugă că, personal, e recunoscător în chip special d-lui Marghiloman, pentru marile servicii pe care le-a adus Coroanei și țării.“

Note tardive

Sămbătă 7 Mai, a fost pentru cetățenii urbei noastre o zi de mare sărbătoare națională. Dala cel mai înalt demnitar și până la cel mai umil locuitor al celei mai îndepărtate mahalale, cu toți au fost să ia parte la bucuria întregii țări de a primi în sânul lor pe cealaltă gingașă dintre principesele de coroană, sultana noastră regală. Nădărnica însăși, a fost mai darnică de astădată ca ori-cînd, pînă la bogăție în raze aurite totă strălucirea noastră ramasă de pe urma războaielor întregii neamului.

Încă din zori, poartă a fost populată de toți Constanțienii veniți să împărtășească bucuria neamului, să stabilizeze, să reimpresioneze, să întărească și să dovedească de astă dată legătura sufletescă ce există între Țară și Dinastie.

Și acest elan de entuziasm, a trebuit totuși să se abată, a trebuit să fie înfrînat de anumite forme impuse de oficialitate.

Între adevăr, fără să se fiada seamă că dobrogenii cari au trecut prin tot convulsul de nenorociri, nu pot dispune la majoritatea lor de protocolarul frac, această tinută a fost învinsă cu atîta rigurozitate, încît orice chelner îmbrăcat în frac și îmbrănat de frac, — acesta fiind îmbrătat din ojan de amunții înalți demnitari.

Lipsa de tact și mai ales de educație a anumitor persoane însărcinate cu supravegherea menținerii ordinii, a mers atît de departe, încît zărlizii, profesorii, avocații, doctorii și chiar magistrații au fost învinși și chiar bruscări de oșaci mînieți, încît s'au vădit stîlți și reclama autorităților superioare.

— E trist și totuși este adevărat. GION

Furturile din port

Grație energicelor măsuri luate de d. comandor Popescu, căpitanul portului Constanța, seria nedorită a furturilor a început să scadă. Cum în majoritatea cazurilor, furturile se comitau de paznici, supraveghetori și tot solul de funcționari mărunți, d-sa a pus niște condiții logice în selecționarea acestora personal.

Totuși va mai trece încă cîteva timp, pînă să se poată pune ordine deplină în această direcție, iar cei prinși sunt înaintați parchetului și deși în arestul central.

Astfel, în ultimele zile a fost trimis la parchet, un oșac G. Popovici, prins cu 20 pec. ciocari și 10 oglizii. Deosebita era cărușul mult, prins cu stofă și alte mărfuri.

Rezultatul balotajului dela Oravița

Buc. 10. — După relațiunile oficiale primite la ministerul de interne, rezultatul balotajului dela Banat, dela Oravița, este următorul:

D. Nedeicu, avarescan, cu 4500 voturi, a fost declarat ales.

D. Braniște, federalist, a înfrunțat 4027 voturi.

Din Mărsova

La înfrunțarea liberalilor care a avut loc ieri 5 Mai în sala d-lui Zamotrache, primul a luat cuvîntul un neolit liberal care în trei luni a trecut prin trei cluburi deosebite spănuind că acum a trecut la liberali cu dulcea speranță de a ajunge și d-sa cîceoi după cum mai sustinut liberalii.

A expus la căle va cuvintele strălucite cariere d-lui Brătianu, care a venit la Mărsova nu pentru a vedea raiunile orașului cum a făcut d. Marghiloman care a venit pe jos de la barieră, ci a venit numai în vederea noulor alegători și deci noi Mărsoveni trebuie să-i dăm votul d-lui Brătianu căci numai liberalii — zice cu viață — vor fi în stare să ne refacă.

După d-l Cotova care pentru înălța dala s'a înregimentat la partidul liberal, a luat cuvîntul d-l Alimănișanu.

Cîi a vorbit, n'a vorbit nimic din intențiile partidului liberal, ci a făcut numai critica personală a d-lui Marghiloman ocupându-se de naționalități, cîncea a făcut pe foarte mulți să părăsească sala nămurînd. La urmă a luat cuvîntul d-l Brătianu care a fost înconjurat de cîceoi. D-sa a arătat starea actuală a Dobrogei, o critică guvernului, a promisiunilor refacerea podului și a sfârșit cu: „votul dobrogenilor cu na va trece ban; votul va trece material pentru reconstrucția caselor distruse.“

A promisiune, unele de plăgărie și altele.

Alunci bătrînul Goleacu moș de 70 de ani care lua parola adunare a spus d-lui Brătianu: „spita că ai venit să vă dăm votul; acum ne promiteți multe numai pînă veniți la putere și pe urmă ziceți că sunteți înfrunți să vă războiați.“ Lupul își schimbă părul dar năruv nu.

De aceea e bine să ne punem toată încrederea la partidul conservator care nu e un partid de cîceoi, să-l alegem pe d-l Marghiloman, căci numai prin el putem obține acot asupra despăgubirilor, material pentru reconstrucția caselor distruse, anele de plăgărie și vite cari au vor trece prin mîinile cîceoilor.

Capturarea unui vas italian

Cospoli 9. — Un vas italian încărcat, care se afla în dreptul insulei Tenodos, fiind somat de flota greacă a se opri pentru a l se examina oclie și încărcătura de pe bord, în urma refuzului comandantului, vasul a fost capturat.

Foș de acest conflict, comandantul italian a cerut ajutorare dela Constantinopole.

Comisia austriacă la Paris

Viena 9. — Comisiunea austriacă de reparațiuni a fost transferată dela Viena la Paris. În această comisiune lucrează ca delegați și reprezentanți ai României, avînd atribuțiunile respective cu privire la tratatul dela Versailles.

Toate chestiile tehnice cari reclama rezolvări, se vor înfrunța la Paris. La Viena nu vor rămîne în organizația acestei comisiuni decît delegații necesari.

Inca o nesabuință

Din cer senin, direcțiunea Școlii Normale de fete din Constanța s'a pomenit cu un ordin de mutare la Școala de Tranzitivă — la o palmă de loc de Bragov, unde se țiu o altă școală.

Se știe că după străduința s'a putut obține înfrunțarea în localitate a acestor instituții, alit de necesară reorganizarea școlilor pentru înfrunțarea elevilor din Dobrogea cu puțurile din Dobrogea au putut rămîne la catedrele respective spre a corectarea misiunii lor. În timp ce foarte puțini normalști și normaliste, s'au putut acclimatiza și împănca împrejurările locale.

Mutarea aceasta însemnă că s'a inițiat o nouă nesabuință a guvernului, care și străduința chiar acot în apusul a legătorilor adevărate la sentimentele țării de Dobrogea.

Acord economic germano-rus

Berlin 9. — Acordul economic încheiat zilele trecute între Germania și Rusia, are un caracter provizoriu și poate fi denunțat ori-cînd.

Acordul acesta prevede un schimb de reprezentanți comerciali ca înmănuș diplomațic și diferite alte avantaje acordate porturilor și punctelor vamale din ambele țări.

Sosirea materialului de război capturat de bulgari la 1918

Au sosit la Giurgiu, venind de la Ruscuk, 2 șlepurii mari aparținînd serviciului Naval român și aducînd următoarele materiale din cele cari se constituie stadiul român de război bulgari: 33 tunari de căuș, 12 capole, 6 mitraliere și 11 mitr arme Manlicher și Merline.

Tunurile și armele sunt în bună stare.

Aceleași șlepurii după descărcare, vor face din nou drumul la Ruscuk, spre a încărcă tot materialul ce se găsește acolo și care, conform tratatelor, trebuie restituit statului român.

Se vor aduce și tunurile de celalte capturate la Tartacua.

Noile monede sovietice

Moscova 9. — În urma hotărîrilor luate de guvernul central sovietic, toată hîrtia monetă care circula în cuprinsul Rusiei sovietice nefiind cotată niciari, va fi înlocuită prin monedă de argint.

Ziarele bolșeviste anunță că fabricile din Petrograd și jurul Moscovei lucrează de două luni de zile la fabricarea ei.

FARMACIILE DE SERVICIU

Marș farmacia „Centrală“.

Mercuri farmacia „Engleză“.

Joi farmacia „Victoria“.

Vineri farmacia „Centrală“.

Sămbătă farmacia „Oravița“.

Și-au adus aminte de Dobrogea

Confratele „Vitorul“ a fost apucat subit de o dragoste isterică pentru dobrorogeni, tocmai în ajunul alegerii de Senat, la care candidașă și d. Dinu Brătianu.

Între adevăr, în numărul său din 9 Mai e, oficiosul liberal, consacra două coloane din pagina a doua, arătînd cum provincia noastră zace în părăsire; că pentru gospodăriile fără-nești nu s'a găsit nici o așchie de lemn, pe cînd așchie material, zilnic se exportă; că vitele de muncă au fost împărțite la favorii și oamenii stăpînirii, pe cînd adevărații agricultori stau cu ogoarele nelucrate din lipsă de vite; că podul dela Fetești, care jaca un rol principal în refacerea economică a țării, nu a putut căpăta o soluție de la guvernul nostru pentru cari certurile și injuriile din parlament sunt chestiuni mai arzătoare; că mărfuri de milioane putrezesc la portul nostru din pricina lipsei mijloacelor de transport; că depozitele de mărfuri ale ministerului de industrie, menite să provoace o scădere pe piețele noastre, au ars și că în fine nimeni nu este vinovat de aceste neajunsuri, lipsuri și nevoi decît... actualul guvern.

Desigur că acei cari au citit articolul din „Vitorul“ recunoscînd adevărurile cuprinse în el, s'au întrebat totuși miraiți: dar unde au fost acești zărlizii cari cunosc așa de bine nevoile noastre, de n'au suflat pînă acum nici un cuvînt? Și ce-i face mă rog acum să se omoare ca dragostea? Răspunsul n-l dă tot confratele liberal, afirmînd că alegătorii din Constanța își vor da mai bine seama a-cum în ajunul alegerilor — ca alte cuvinte vor vota pe d-nul Dinu Brătianu.

În lături demagogici și șarlatani politici! Șaferițele Dobrogei na datează de eri, ci dela reînălțarea noastră din pribegie. Printre guvernele ce s'au perindat la cămașă țării a fost și cel liberal. Ce a făcut acest guvern pentru alinarea șaferițelor noastre? Surd a rămas la plînsul Dobrogei pustiite, precum nelămuritor s'a arătat la jale, des-nădejde, mizeria și sărăcia aceleora cari apucînd drumul băjeniei și-au lăsat în șanturi părinți, frații și surorile.

O voi cărturari și farișei! De trei ani și mai bine nu am încetat nici o clipă de a arăta întregii țări mizeria și sărăcia provinciei noastre — și pînă astăzi nu ați găsit nici un cuvînt de mîngăiere, nici o slovă de încurajare pentru noi, ci oboșiți de viața noastră bucureșteană, vă întreceți în petreceri și orgii, cheltuinți poate tocmai din fondurile destinate refacerii scumpei noastre Dobrogei.

O, voi farișei și cărturari ipocriți! Ați început să orăcăiți, astăzi, în ajunul alegerilor și să reproduceți — fără însă să și simțiți, durerile noastre, doar-doar ne veți atrage privirile asupra voastră spre a vă vedea cum va pierdeți de dragul... voturilor năpăstuitorilor dobrogeni.

Ochii voștri injețiați de nopți pierdute prin ulcoviri cu femeii venale, ne înspumîmîntă! În lături mașinari, cărciumari, traficanți de

cue, de zahăr, de vagoane și permisuri! Departe de noi acei ce-și prostituașă caracter și conștiință în schimbul unei situații în societate. V'ați băiat joc ani de-a rândul de încrederea oarbă ce v'am acordat; ne-ați umilit, ne-ați ruinat, ne-ați distrus — nu ne mai înținați și sufletele. Faceți loc luminei cinstite ce apare pe orizontul Dobrogei. În lături!

Delaltru

Criza din Germania

Lyon 9 Mai. — Presa germană în unanimitate confirmă că președintele Bavariei, actualmente aflat la Berlin, refuză să procedeze la dezarmarea gărilor civile.

Opoziția aceasta, a președintelui, constituie o piedică extrem de gravă la formarea unui guvern al imperiului, care să se poată arăta dispus să accepte condițiile acordului conferinței de la Londra.

Criza totuși se crede rezolvată odată cu formarea noului guvern german.

Plecarea comisiunii noastre la Varșovia

Buc. 10. — La ministerul de externe se îndeplinesc ultimele formalități pentru plecarea comisiunii române însărcinate cu încheierea convențiunii noastre economice cu Polonia.

Comisiunea va pleca la Varșovia încă în cursul acestei săptămîni.

Din Tulcea

Dispariția unor doșare. — Încontinua — O pădure în fiacări. La primăria comunei Meidanchioia s'a observat lipsa a 15 doșare cu acte.

Un puternic incendiu a distrus complet casele, două grajduri și un hambar cu cerealele proprietății învînturului Mihail Albu din comuna Camber. Pagubele se urcă la peste 5000 lei.

Pădurea Statului de pe teritoriul comunei Casimcea, a ars pe o întindere de 500 hectare.

Focul a luat naștere din neglijența unui locuitor anume Nicolae Damian din comuna V Alexandrii care aflîndu-se la mîna cîmpului, a făcut foc în pădure.

Datorită măsurilor luate în timp de către autorități și cu ajutorul locuitorilor, focul care amenința întreaga pădure, a putut fi localizat.

Pagubele sunt evaluate la peste 10000 lei. cor.

Din Sulina

Serbare cîmpenească. — Din inițiativa d-lui căpitan Stefan Baicu, președintele societății de sport „Hygeia“ și casierul Casei Naționale, s'a organizat a doua zi de Paști o frumoasă serbare cîmpenească.

La ora 12 numeroși membri ai Casei Naționale și ai societății „Hygeia“ cu familiile lor au pornit cu vapoarul din oraș la mîla 17 pe Dunăre, unde în pianșăle și pleșșile moșiei d-lui Jean Filosofescu s'au întins mesele pe iarba verde cu miei friși în lărb, ouă, cozonac pască și vin.

După mesă, s'a jucat „football“. Într-o echipă formată numai din bărbai cășătorii și altă echipă de fiicăi a fost un malcă.

Un o puncte contra 3, echii pa cășătorii a eșit învîntătoare. Au urmat coruri, orchestra și dansuri.

Filantropic. — Uniunea de transporti secția Sulina, a distrus de Paște, carne, pîne, zahăr, haine și bani în valoare de 30 mii lei.

Cooperativiste. — D. Agapescu inspector la Casa Centrală a Cooperăției, a fost în localitate și a pus bazele unei cooperative cu capitalul subscris de muncitorii portului Sulina cari mai au și o bancă populară înființată acum 10 ani și avînd un capital de 20000 mii lei.

